

# PRATİSYEN HEKİM (TIP DOKTORU)

## TANIM

İnsan sağlığının korunması için önlemler alan, hastalıklara tanı koyan, tıbbi ve cerrahi girişimlerde bulunarak hastalığın tedavisini sağlayan kişidir.

## A- GÖREVLER

İş süreçlerinde, iş sağlığı ve güvenliği kurallarına, çevre koruma düzenlemelerine, mesleğin verimlilik ve kalite gerekliliklerine uygun olarak; Pratisyen hekimler genel olarak aynı görevi yaparlar. Ancak çalıştıkları ortamın şartlarına, özelliklerine göre bazen farklı görevleri de yerine getirebilirler. Pratisyen hekimler, birinci basamak denilen sağlık kuruluşlarında, örneğin sağlık ocağında görev yaparlar. Sağlık kuruluşlarına başvuran kişilere ilk olarak tanıyı koyan, gerekli koruyucu ve tedavi edici müdahalede bulunan pratisyen hekimlerdir. Görevleri geniş kapsamlı olup, şöyle özetlenebilir.

- İş organizasyonu yapar,
- Hastanın şikâyeti, tıbbi öyküsü ve ailesi hakkında bilgi alır, hasta formuna kaydeder,
- Hastanın fiziki muayenesini yapar,
- Hastanın durumuna göre teşhise yönelik idrar, kan, tam kan, biyokimya, röntgen, ultrason, ilaçlı filmler, endoskopi vb. tetkikleri ister,
- Teşhise yönelik daha ileri tetkiklere ihtiyaç duyulduğunda hastayı ilgili uzmanlık alanına sevk eder,
- Muayene bulguları ve tetkik sonuçlarına göre hastalığın teşhis, tedavisi ve izlenmesi için verileri yorumlar, değerlendirir,
- Teşhise göre ilaç yazar ve koruyucu hekimlik konularında hastayı bilgilendirir,
- Hasta veya hasta yakınına hastalık, hastalığın tedavi ve seçenekleri, riskleri, korunma yöntemleri hakkında bilgi verir,
- Hastalığın seyrine göre tedavi değişikliğine karar verir,
- İş kazası, trafik kazası, ölüm ve yaralanma gibi olayları hastanede görevli polise bildirir ve gerekli raporları düzenler,
- Aile planlaması konusunda danışmanlık yapar ve nasıl uygulayacağını öğretir,
- Sorumlu olduğu hastane veya tıp servislerini idare eder,
- Bulaşıcı hastalık çıktığı zaman gerekli önlemleri almak için çalışmalar yapar,
- Erken teşhis konulduğunda ilerlemesi önlenabilen hastalıkların erken tanısını koyar, vb. görev ve işlemleri yerine getirir.
- Mesleki gelişim faaliyetlerinde bulunur.

## KULLANILAN ARAÇ GEREÇ VE EKİPMAN

- Steteskop,
- Kalp elektrocihazı,
- Refleks çekici,
- Dil baskısı,
- Tansiyon aleti,
- Otoskop (kulak muayene aleti),
- Oftalmoskop (göz muayene aleti),
- Beden termometresi,
- Laboratuvar alet ve malzemeleri.

## PRATİSYEN HEKİM (TIP DOKTORU)

---

### B- MESLEĞİN GEREKTİRDİĞİ GENEL ÖZELLİKLER

Pratisyen hekim olmak isteyenlerin;

- Güçlü bir belleğe sahip,
- Kimya ve biyoloji konularına ilgili ve bu alanlarda başarılı,
- İnsanların duygularını anlayabilen,
- Olayları derinliğine araştırma merakı duyan,
- Okumayı seven, meslek yaşamı boyunca tıptaki yenilikleri izleme sorumluluğu üstlenebilecek,
- Hijyen kurallarına özen gösteren, dikkatli, sabırlı,
- Soğukkanlı ve özverili çalışabilen kişiler olmaları gerekir.

### C- ÇALIŞMA ORTAMI VE KOŞULLARI

Pratisyen hekimler özel ve resmi hastanelerde, poliklinik, klinik, muayenehane vb. yerlerde görev yaparlar. Çalışma ortamı genellikle temizdir. Hekimlerin çalışma saatleri düzensizdir. Hafta sonu ve gece nöbetleri vardır. Acil hastalar için günün her saatinde göreve çağrılabilirler.

# PRATİSYEN HEKİM (TIP DOKTORU)

## D- MESLEK EĞİTİMİ

### MESLEK EĞİTİMİNİN VERİLDİĞİ YERLER

Hekim olmak isteyenler üniversitelere bağlı tıp fakültelerinde eğitim alabilirler.

### MESLEK EĞİTİMİNE GİRİŞ KOŞULLARI

Mesleğin eğitimine girebilmek için;

- Lise veya dengi okul mezunu olmak,
- YKS (Yüksek Öğretim Kurumları Sınavı) kılavuzunda belirtilen giriş koşullarını taşımak.

### EĞİTİMİN SÜRESİ VE İÇERİĞİ

Tıp fakültelerinde eğitim teorik ve uygulamalı olarak 6 yıldır, uzmanlık eğitimi süresi ise 2-5 yıl arasında değişmektedir.

Tıp fakültesinde; 1. yıl içinde Fizik, Kimya gibi fen dersleri, ayrıca bazı tıp fakültelerinde tıbbi başlangıç olmak üzere hücrenin yapısı ve görevleriyle ilgili dersler okutulmaktadır.

2. ve 3. sınıflarda insan vücudunun anatomisi ve fizyolojisi (yapısı ve işleyişi) ile hastalıklardan korunma ve tedavi dersleri işlenir. 4. ve 5. sınıflarda hastane içinde hasta başı eğitimleri (klinik stajlar) yapılır. Altıncı sınıfta tıp öğrencisine "intern" adı verilir. Internler eğitim hastanesinde bir hekim gibi çalışarak iş başında eğitim görürler.

Stajlar sırasında, hasta muayene ederler, tedavi yöntemlerini uygulamasını öğrenirler, ameliyatlara girerler, yaralara dikiş atarlar, doğum yaptırma, aşı yapma, kan alma, enjeksiyon yapma, laboratuvar incelemeleri, acil vakalara yaklaşım ve müdahale gibi konularda uygulamalı eğitim görürler.

### EĞİTİM SONUNDA ALINAN BELGE-DİPLOMA

Eğitimi başarı ile tamamlayanlara lisans diploması verilir.

## PRATİSYEN HEKİM (TIP DOKTORU)

### E- ÇALIŞMA ALANLARI VE İŞ BULMA OLANAKLARI

Ülkemizde, sağlık personeline, özellikle de pratisyen hekime çok ihtiyaç vardır. Ülkemizdeki hekimlerin yarısından biraz fazlası pratisyen, geri kalanı uzman hekimdir. Günümüzde hekimlerin iş bulmaları diğer mesleklere kıyasla daha kolay olmakta, işsizlik sorunu yaşanmamaktadır..

Pratisyen hekimler sağlık ocakları, Aile Hekimlikleri, Eğitim ve Araştırma Hastaneleri, Kurum Hekimlikleri, Devlet hastanelerinin acil servisleri, özel hastane ve polikliniklerde hekim ve yönetici olarak çalışabilirler.

Günümüzde özellikle büyük şehirlerde sağlık ocaklarının, özel muayenehanelerin, özel hastanelerin ve kamu hastanelerinin sayısı artmaktadır. Bu kuruluşlardan en çok kamu hastanelerin de yığılma vardır.

### GELECEKTE MESLEKTE GÖRÜLEBİLECEK DEĞİŞİKLİKLER

Tüm dünyada olduğu gibi, ülkemizde de tıp alanında çok hızlı değişimler olmaktadır. Bir yandan birçok hastalığa çareler aranırken, diğer yandan da yeni yeni hastalıklar ortaya çıkmaktadır. Bütün bu hastalıklarla mücadele ederken, laboratuvar çalışmalarındaki yeniliklere paralel olarak tıpla ilgili elektronik araç-gereçler de yenilenerek, daha gelişmiş ve modern bir anlayışla çalışmalara devam edilmektedir.

Şüphesiz tıbbi araştırmalar bugün olduğu gibi gelecekte de tüm hızıyla devam edecektir. Muayene, teşhis ve tedavi kolaylığı açısından yeni geliştirilecek cihazlar hekimlerin işini biraz daha kolaylaştıracaktır.

## PRATİSYEN HEKİM (TIP DOKTORU)

---

### F- EĞİTİM SÜRESİNCE VE EĞİTİM SONRASI KAZANÇ

#### EĞİTİM SÜRESİNCE

Meslek eğitimleri süresince Kredi ve Yurtlar Genel Müdürlüğünün vermiş olduğu öğrenim kredisi ve yurt hizmetlerinden yararlanabilirler.

Ayrıca, çeşitli resmi ve özel kurum/kuruluşlar tarafından sağlanan burslardan faydalanabilirler.

#### EĞİTİM SONRASI

Tıp fakültelerini 6 yıl okuyup bitirenler Pratisyen hekim olarak devletin belirlediği maaşla çalışırlar. Pratisyen Hekim olan kişiler, ÖSYM tarafından yapılan "Tıpta Uzmanlık Eğitimi Giriş Sınavı"nda başarılı oldukları takdirde değişik alanlardan birinde uzmanlık eğitimi alırlar. Bu durumdaki hekimlerin resmi görevleri dışında serbest çalışma imkanları da olduğu için, iyi bir kazanç elde etme şansına sahiplerdir. Kazancın oranı biraz da kişinin çalıştığı kente ve bilgi-becerisine göre değişmektedir.

# PRATİSYEN HEKİM (TIP DOKTORU)

## G- MESLEKTE İLERLEME

Lisans eğitiminden sonra araştırma görevlisi olabilir ve akademik kariyer yapabilirler.

Tıp çok geniş bir alandır. Uzmanlaşmanın erken başladığı alanların başında gelir. Pratisyen hekim olan kimse ÖSYM tarafından yapılan "Tıpta Uzmanlık Sınavı"nda başarılı olduğu takdirde, aşağıda belirtilen alanlardan birinde uzmanlaşabilirler.

### A- Koruyucu Hekimlik Uzmanlık Dalları:

- 1- Halk Sağlığı: Epidemiyoloji (tıpta araştırmaların yöntem bilimi) ve biyoistatistik, sağlık yönetimi, anne-çocuk sağlığı ve aile planlaması, toplum beslenmesi, iş sağlığı, çevre sağlığı, toplum beslenmesi, sağlık eğitimi, tıbbi sosyoloji ve sağlık ekonomisi konularında çalışmaların yapıldığı alandır. Uzmanlık (ihtisas) süresi 3 yıldır.
- 2- Spor Hekimliği: Profesyonel olarak sporla uğraşan kişilere yönelik çalışmaların yapıldığı alandır. İhtisas süresi 2 yıldır.
- 3- Hava ve Uzay Hekimliği: Özellikle astronotların ve bu alanda çalışanların sağlıklarıyla ilgilenen alandır. İhtisas süresi 2 yıldır.
- 4- Sualtı Hekimliği ve Hiperbarik Tıp: Sualtı çalışmaları yapan kişilere yönelik çalışmaların yapıldığı bir alandır. İhtisas süresi 2 yıldır.
- 5- Enfeksiyon Hastalıkları: Bulaşıcı hastalıkların tanı ve tedavilerini yapan bölümdür. Uzmanlık süresi 4 yıldır.
- 6- Aile Hekimliği: Yaş, cins ve hastalık ayırımı yapmaksızın kişilere, ailelere ve kendine bağlı topluluğa, kişisel, devamlı ve ilk basamak tedavi hizmeti veren uzmanlık dalıdır. Uzmanlık süresi 3 yıldır.

### B- İyileştirici Hekimlik (Klinik) Uzmanlık Alanları:

- 1- İç Hastalıkları (Dahiliye): Kalp, akciğer, mide, bağırsak, karaciğer gibi tüm organların hastalıklarını inceleyen bir bölümdür. İhtisas süresi 4 yıldır.
- 2- Göğüs Hastalıkları: Akciğer hastalıklarını konu alan cerrahi bilim dalıdır. İhtisas süresi 4 yıldır.
- 3- Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları: Yeni doğmştan 15 yaşına kadar olan çocuğun sağlığı ile ilgili bölümdür. İhtisas süresi 4 yıldır.
- 4- Ruh Sağlığı ve Hastalıkları (Psikiyatri): Psikolojik bozukluklarla ilgilenilen tıp dalıdır. İhtisas süresi 4 yıldır.
- 5- Dermatoloji: Ciltteki tüm hastalıklar ve cinsel temaslarla bulaşan hastalıkları kapsamına alan tıp dalıdır. İhtisas süresi 3 yıldır.
- 6- Nöroloji (Asabiye): İnsan yapısında sinir sisteminde meydana gelen bozuklukları inceleyen bir bölümdür. İhtisas süresi 4 yıldır.
- 7- Genel Cerrahi(Hariciye): Tüm ameliyatları kapsayan bölümdür. Örn: Guatr ameliyatı, mide ameliyatı gibi, ihtisas süresi 4 yıldır.

## PRATİSYEN HEKİM (TIP DOKTORU)

### G- MESLEKTE İLERLEME

- 8- Çocuk Cerrahisi: Ameliyatla ilgilidir, fakat özellikle çocukların ameliyatı ile ilgili bölümdür. İhtisas süresi 4 yıldır.
- 9- Göğüs Cerrahisi: Ameliyatla ilgili bir alandır. (Örn: Akciğer ameliyatı) İhtisas süresi 4 yıldır.
- 10- Beyin ve Sinir Cerrahisi: Beyin ve omiriliği kapsayan bölümdür. İhtisas süresi 5 yıldır.
- 11- Plastik ve Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi: Omurgada oluşan tüm şekil bozukluklarının ve aynı zamanda estetik güzellik de göz önüne alınarak ameliyatların (Örn; yanık, tavşan dudaklılık, cildin düzeltilmesi gibi çalışmaların) yapıldığı bölümdür. İhtisas süresi 5 yıldır.
- 12- Kalp ve Damar Cerrahisi: Tüm damar sistemi ve kalbi kapsayan cerrahidir. İhtisas süresi 5 yıldır.
- 13- Anestezi ve Reanimasyon (Bayılma ve Ayılma): Özellikle ameliyathanede ameliyat esnasında narkozun verilmesi ve ameliyat sonrası narkozun kesilmesi gibi çalışmaların yapıldığı bölümdür. İhtisas süresi 4 yıldır.
- 14- Kadın Hastalıkları ve Doğum (Jinekoloji): Kadın üreme organlarının hastalıkları ve doğum ile ilgili alandır. İhtisas süresi 4 yıldır.
- 15- Kulak-Burun-Boğaz Hastalıkları: Kulak-burun ve boğazda oluşan sağlık sorunlarını inceleyen alandır. İhtisas süresi 3 yıldır.
- 16- Göz Hastalıkları: Göz ile ilgili her türlü hastalığın iyileştirilmesi ile ilgili çalışmaların yapıldığı alandır. İhtisas süresi 3 yıldır.
- 17- Üroloji (Bevliye): İdrar kesesinin, idrar yollarının ve erkek üreme organlarının hastalıklarını inceleyen bölümdür. İhtisas süresi 4 yıldır.
- 18- Ortopedi ve Travmatoloji: İskeletin doğuştan gelen bozukluklarını (kamburluk, kemik büyümesi, birleşik parmak) ve çeşitli çarpma, düşme sonucu oluşan kırık ve çıkıkları tedavi eden bölümdür. İhtisas süresi 4 yıldır.
- 19- Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon: Asabiye, dahiliye ve ortopedi kliniklerinin ortak çalıştığı, hastaların hareket kısıtlılığı ile ilgili olan bölümdür. İhtisas süresi 3 yıldır.
- 20- Tıbbi Ekoloji ve Hidroklimatoloji: Kaplıcalar, içmeceler, çamur banyoları, iklimle hastalıkların tedavileri ve sağlık arasındaki ilişkileri inceleyen bilim dalıdır. Uzmanlık süresi 3 yıldır.
- 21-Radyoloji: X ışınları ile vücuttaki çeşitli patolojik oluşumların saptandığı ve hasta dokunun ışın yolu ile tedavi edildiği bölümdür. Uzmanlık süresi 3 yıldır.
- 22-Çocuk Psikiyatrisi (Çocuk Ruh Sağlığı ve Hastalıkları) Çocuk ve gençlik çağındaki insanların ruh sağlığı ile ilgili uzmanlık alanıdır. Uzmanlık süresi 4 yıldır

#### C- Laboratuvar Uzmanlık Alanları:

- 1- Tıbbi Biyokimya: Laboratuvarla ilgili tüm araştırmalarla ilgilenen alandır. İhtisas süresi 3 yıldır.
- 2- Tıbbi Patoloji: Vücuttan alınan doku ve sıvı örneklerinin incelendiği bölümdür. İhtisas süresi 3 yıldır.

## PRATİSYEN HEKİM (TIP DOKTORU)

### G- MESLEKTE İLERLEME

3- Tıbbi Farmakoloji: İlaçların canlı dokular üzerindeki etkilerinin incelendiği, deneyler ve araştırmaların yapıldığı bir bölümdür. İhtisas süresi 3 yıldır.

4- Tıbbi Mikrobiyoloji ve Klinik Mikrobiyoloji: Laboratuvarla ilgili tüm çalışmaları kapsayan alandır. İhtisas süresi 3 yıldır.

5- Tıbbi Parazitoloji: Bağırsaklarda bulunan parazitlerin incelenmesi ile ilgili bölümdür. İhtisas süresi 3 yıldır.

#### **D- Akademik Uzmanlık Dalları:**

1- Adli Tıp: Adli vakaları inceleyen bölümdür. İhtisas süresi 2 yıldır.

2- Anatomi: Genel olarak insan vücudunun kas ve iskelet yapısını inceleyen bölümdür. İhtisas süresi 2 yıldır.

3- Fizyoloji: Vücudun fizyolojik yapısının hücrelere kadar incelenmesi ile ilgili bölümdür. İhtisas süresi 2 yıldır.

4- Fizyopatoloji: Çeşitli hastalıkların tespiti için vücudu inceleyen bölümdür. İhtisas süresi 3 yıldır.

5- Tıbbi Histoloji ve Embriyoloji: Hücre yapısının ve doğacak olan ceninin doğum anına kadar incelendiği bölümdür. İhtisas süresi 2 yıldır.

6- Tıp Tarihi ve Deontoloji: Tıp tarihini, bu alanda hizmet vermiş olan kimseleri, kullandıkları yöntemleri inceleyen bölümdür. İhtisas süresi 2 yıldır.

7-Tıbbi Genetik: Tüm genetik yapıyı inceleyen bölümdür. İhtisas süresi 2 yıldır.

8-Nükleer Tıp: Radyolojinin en gelişmiş halidir. Tıptaki en son gelişmelerle çalışılan bölümdür. Örn: Kansерli hücrelerin görülmesi, incelenmesi gibi. İhtisas süresi 3 yıldır.

### BENZER MESLEKLER

- Diş Hekimi,
- Veteriner.

# PRATİSYEN HEKİM (TIP DOKTORU)

## H- EK BİLGİLER

## I- KAYNAKÇA

- Meslek Elemanları,
- ÖSYM Üniversiteler Yükseköğretim Programları ve Meslekler Rehberi-2000,
- Türkçe Sözlük ve Yayın Kılavuzu (Sabah Yayınları),
- H.Ü. Tıp Fakülteleri Öğretim Üyeleri,
- 02.02.2008 tarih ve 26775 sayı ile Doktorluk, Hemşirelik, Ebelik, Diş Hekimliği, Veterinerlik, Eczacılık Ve Mimarlık Eğitim Programlarının Asgari Eğitim Koşullarının Belirlenmesi ile Değişiklik Yapılmasına Dair 31.12.2009 tarih ve 2744931 sayılı Yönetmelik,
- Uluslararası Standart Meslek Sınıflaması - ISCO 08,
- Meslek Danışma Komisyonu (MEDAK) üyesi kuruluşlar.

## İ- AYRINTILI BİLGİ İÇİN

- İlgili eğitim kurumları,
- <https://kariyerkapisi.cbiko.gov.tr/>
- ÜNİ-VERİ <https://www.cbiko.gov.tr/projeler/uni-veri>
- Türkiye İş Kurumu web sayfası <https://www.iskur.gov.tr>
- Mesleğim Hayatım web sitesi <https://meslegimhayatim.meb.gov.tr/>
- T.C. Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığı <http://osym.gov.tr/>
- Bünyesinde “Meslek Bilgi Merkezi” bulunan Çalışma ve İş Kurumu İl Müdürlükleri/Hizmet Merkezleri.

**Bu dosya; meslek seçme aşamasında olan gençleri bilgilendirme amaçlı olup, meslek mensupları, işyerleri, mesleğin eğitim yerleri ve meslek odalarından bilgi alınarak oluşturulmuştur.**